

Narodna lista:
Čelo leta : : K 50—
Pol leta : : : 26—
Četrt leta : : : 13—

Kraj Jugoslavije:
Čelo leta : : : 60—

Posamezne številke
za tih stranih 60 v.

Uredništvo i upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 11. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanja
se računajo po K 1.33
od enoredne peštvote
pri večkratnih oznanjih
popust.

„Straža“ izhaja v posredek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

140. številka.

Maribor, dne 20. decembra 1920.

Letnik XII

Dr. Fr. Kovačič.

Na to pot ne gremo!

Na podlagi govora, ki ga je imel dr. Korošec v Mariboru, smo bili v dobri veri, da SLS resno hoče edinstveno državo pod sedanjo dinastijo s široko upravno avtonomijo. A tu nam je ljubljanski „Večerni list“ v št. 280 podal čisto drugačno perspektivo. Najprej je debelo natiskal: Poslanci SLS proti prisegi kraju, v članku „Naravnost in brezsrachu“ pa izrečno govori o republičanskem programu „naše stranke“ ter pravi med drugim: „Vrh tega je republičanska oblika države za Jugoslavijo že zato najbolj primerna, ker odstranja vse ostankove militarizma in imperializma, katerega naravna nositeljica je krona.“ Tako torej! Na vseh koncih in krajih leže ruševine, ki jih je nagromadila svetovna vojna, a mi se sedaj najpuno za republiko ali za kraljevino! Ali je člankar „V. L.“ slep in gluhi ter ne ve, da „republičanska oblika“ še ne izključuje ostankov militarizma? Ali ne vidi militarizma v ruski boljševiški in v poljski republiki, militarizem v Franciji in v Ameriki? Le pri nas bi se morali iztrebiti tudi zadnji ostanki militarizma in imperializma! Člankar je zopet slep in gluhi in ne ve, kako prežijo na nas pohlepni sosedi Italijani, Madžari, Nemci. Ali se morda zanaša na senžermensko pogodbo, ki Madžariji in Avstriji dovoljuje le neznačno število vojske za vzdrževanje notranjega reda? A kdo je tako naiven, da bo to verjel? Ista pogodba tudi jamči pravice narodnim manjšinam, a kaj dela Avstrija z našimi rojaki na Koroškem in kdo se pri ententi zmeni za to? Že sedaj imata Madžarija in Avstrija tople prijatelje na Angleškem in Francoskem, v bližnji bodočnosti se utegnejo stvari tako zasukati, da bodo ti krogi gledali skozi prste, ko se bosta naši sosedi oboroževali proti nam. Pri nas pa se naj iztrebijo „vsi ostanki“ militarizma! Pa imperializem! Blizu milijon naših bratov ostane pod tujim jarmom in člankar „V. L.“ kvasi nekaj o nevarnosti imperializma v Jugoslaviji. Končno indirektno priznava, da bi mu bila ljubša celo komunistična sovjetska republika, kakor ujedinjena Jugoslavija z monarhistično obliko.

Pričakovali smo, da bo vsaj resnejši „Slovenec“, glavno glasilo SLS, zavrnil ta strastni izbruh svojega revolverskega tovariša. A v št. 284 skuša s filozofičnimi refleksijami o „večnoveljavnih načelih“ preslepiti njegovo goloto in končno pravi, da je posravska stvar republičanska ali monarhistična oblika. Zakaj pa potem to „postransko“ stvar vlačite v ospredje in s tem podajate le novega netiva v že tak napet položaj v naši državi? V št. 287 pravi, da je ta zadeva zanj rešena. Za nas pa ni. To so stvari, katerim moramo do fasnega priti, ker gre za obstoj naše države.

Ali so si gospodje kdaj resno predstavili, kako naj se udeležijo republičanska oblika v naši državi? Ne potrebujemo pouka „V. L.“, kaj je teoretično boljše: monarhija ali republika, tu gre za čisto realno dejstvo: je-li pri nas v sedanjem položaju mogoče in umesno, uveljaviti republičansko obliko. Da bi naše ljudstvo bilo zrelo za urejeno republiko, tega gospodje niso dokazali in ne morejo dokazati. Francoski narod je napravil dolgo in hudo šolo prekucij, monarhij in republik in le s težavo se je končno zasedrjala tretja republika. Koliko je bilo notranjepolitičnih bojov zadnjega polstoletja in ko bi se bil našel sposoben in spreten kronski pretendent ter bi se svetovna vojna bila malo drugače zasuknila, pa bi bil konec republike. Kaj si predstavljajo naši ljudje pod republiko? Nobenih davkov, nobene vojaške službe in vsak bo lahko delal, kar hoče! V mariborskem volilnem okolišu so po dobro plačanih agentih zapeljane mase volile komuniste in samostojneže v trdnem prepričanju, da volijo za Avstrijo! Na Kranjskem je bilo še slabše. In te mase naj so sposobne za urejeno republiko! Za boljševiško po ruskm vzgledu, da, za urejeno ne!

Povejte nam enkrat jasno, kako si mislite našo republiko? Ali na podlagi ujedinjenja celega trojnega naroda ali kot samostojno srbsko, hrvaško in slovensko republiko? V prvem slučaju bi se pri velični predsednika popolnoma uresničila znana basen, kako so si živali volile župana. Denimo, da bi predsednik bil Srbin, tedaj bi bili tam, kjer smo sedaj, hrvaški in slovenski separatisti bi ga ne priznali. Samosvoja hrvaška in slovenska republika pa je na-

ravnost blazna ideologija. Taka republika bi imela življenje enodnevnne muhe. Avstrijska republika ima politično zrelo ljudstvo, velikanske kulturne naprave iz prejšnje države, pa tarna, da ne more obstati. In pri nas so si zabili v glavo blazno misel neke kranjske republike! V resnici ta ideja nima širjega obzorja, kakor je bilo obzorje slovite „kranjske sprave“ iz polpretekle dobe. Taka republika bi padla kakor zrelo jabelko v žrelo naših sovražnih sosedov. In Habsburžani iz svojega švicarskega gnezda že komaj čakajo, kdaj bo hruška zreła. Vaša gonja proti narodni državi za neko megleno republiko je negacija lastne države in vi vedoma ali nevedoma stojite v službi sovragov slobode našega naroda.

Na to pot vam ne bomo šli in ne boste nas sili s frazami o večnoveljavnih zakonih. Po našem prepričanju jih potrebujemo v sedanjem splošnem in moralnem razsulu drugod, ne pa da pod njihovim plaščem ručemo zoper lastno državo, podžigamo strast in povečujemo notranje boje in tako pripravljamo pot tujcu, da nas zopet zaslužni.

Dvigamo slovesen protest zoper to, da se v imenu krščanstva in katolicizma ruje zoper državo. S svojim revolverskim demagoštvom kompromitirate krščanstvo in katolicizem. Pazite dobro, kaj delate!

Francija je živ opomin. Koliko se je Leon XIII. trudil, da bi pregovoril francoske katoličane, naj vendar računajo z dejanskimi razmerami in priznajo državno oblast kot legitimno. Vse zastoj! Zarili so se v svojo strankarsko ideologijo in posledica je bila, da so večinske stranke proglasile katolicizem kot državni nevaren in prišla je strašna kriza nad francosko cerkev. Po naravnem pravu ima država pravico kakor vsak poedinec, da se brani proti notranjim in zunanjim sovražnikom. Skrajna drznost je, da neka časnikarska ljubljanska klika v imenu katolicizma vodi boj zoper državno edinstvo in dinastijo. Kar se tiče dinastije, imajo prvo besedo bratje Srbi. Mi smo se jim pridružili kot premagana avstrijska masa in ko bi ne prišlo do ujedinjenja 1. dec. 1918, bi bili Slovenci kratkomało poteptani v tla in razdeljeni med Italijo, Avstrijo in Madžarijo. Srbi so s svojim kraljem vred prestali neizmerne muke med svetovno vojno in če so oni kljub temu zvesti svoji dinastiji, ali naj mi na podlagi nemških pamfletov proti Karadžordževićem zahtevamo, da se dinastija oštavi in postavi na kocko cela država?

Pisec tega članka ni aktiven politik, zato pa tudi presoja razmere neodvisno od strankarskih ideologij. Pred očmi mu je cela mukotrpna zgodovina jugoslovanskega naroda. Kolikokrat je zasijalo že solnce močne, samostojne in slobodne države, a vsi čl. r je isti črv spodjedel drevo v njegovih korninah. Vzrok vseh katastrof je bilo vedno nasprotje med centralizmom in partikularističnim separatizmom. Močne osebnosti na vladarskem prestolu so zastovale močne države, a fevdalni velikaši so s svojima sredobeznim stremljenjem in navadno pod tujim vplivom Bizanca, Venecije in Ogrske vse unropasili. Vodilo jih je le zasebno fevdalno koristoljublje brez širjih vidikov. Mesto starih sebičnih fevdalcev se sedaj nastopili brezvestni, kratkovidni, večinoma v tuji službi stoječi strankarski demagogi. Ista je igra, zato utegne biti izid: sužnost pod tujčevo peto.

Nekaj fatalnega tjič v nravi slovanskih narodov sloh: pomanjkanje državotvornega čuta, individualistični partikularizem in pa robsko službovanje tujstvu.

Strašna je moč atavizma. V svoji prazgodovini razcepjeni, so se Slovani le v skrajni sili združili pod vodstvom kakega vojvoda. Čim je neposredna nevarnost minila, ali večasi kljub nevarnosti, so šli narazen. Ko jim je pa tujec zavladal, so rohlevno služili tujim interesom. A če so zgodovinske razmere zlomile tuj jarem, takoj so padli v drugo skrajnost, v partikularizem v obliki pravcatega anarhizma.

Francoski pisatelj Rivet je dalje časa proučeval razmere v Jugoslaviji in označil je naš nesrečni začetki z dvema besedama: nestanovitnost in otrojost (Inconstance et puerilité slave). Dovolj za resničnost te sodbe so dale naše stranke brez broja od p. o. do današnjega dne in eden najzlostnejših dokazov je gonja tiste gospode, ki se zbira krog „V. L.“

Na to pot nas ne bodete zvalili Pisec teh vrst je sam zase brezpomembna malenkost, toda prepričan je, da govori iz srea vsem, katerim je lastna država in sloboda resna stvar. Mi duhovni sinovi velikega Slovškega ne dopustimo, da bi nam zgodovna utisnila pečat efijalitstva in herostratstva nad lastno domovino. Klika brezvestnih demagogov nam re bo diktirala, kaj je krščansko, in ne bomo dopustili, da se pod krinko krščanstva razdira naša država in pripravljamo novo robstvo pod tujčevo peto.

Ob sklepu članka je pisecu došla v roke 283. št. „V. L.“, kjer zavrača članek v 137. št. „Straža.“ Ker podpisani ni pisatelj dotičnega članka, ne bo odgovarjal „V. L.“, opozarja pa gospode pri „V. L.“ na to, da sami tiče do ušes v uprav blazni republičanski ideologiji. „V. L.“ piše med drugim: „Prava demokracija izključuje vsako silo ter upošteva in spoštuje ljudsko voljo.“ Kje na svetu imate državo brez „vsake sile“? Idite je iskat na luno ali morda v boljševiško Rusijo, kjer se seveda spoštuje — „ljudska volja!“ Le pri nas se sistematično predstavlja vse v najbolj črnih barvah in ljudstvo opaja z republičanskimi fantomi, da se tembolj spodkoplje zaupanje in veselje do našega ujedinjenja. Po tej poti se ne vzgaja ljudstvo za urejeno republiko, marveč za anarhijo. Na pot grobokopov naše države ne gremo!

Nekaj stvarnih popravkov.

Kdor trdi, da nemški centrum ni bil do zadnjega vedno monarhističen, sploh ne pozna nemške politične zgodovine. Bil je vedno — od konca kulturnega boja — ali v vladi ali je vsaj podpiral vlado in njeno politiko. Vladna politika je bila pa vedno osebna politika cesarja Viljema. Iz letnikov „Slovenca“ do vojske in med vojsko bi lahko zbral lepo rajdo izpričeval o pristrčnem razmerju Viljema do nemških katoličanov. Zoper centrum je bila sploh vsaka vlada nemogoča. Do zadnjega trenutka, dokler ni Viljem pobegnil na Holandsko, so se glasila centra razburjala najbolj zoper zahtevo entente, naj ga zavrže. Nikdar ni dal centrum nobene republičanske izjave, vedno je pobijal socialiste z orožjem, da so republikanci in sovražniki cesarja. Centrum je bil vedno nasprotnik Poljakov. V Sleziji so imeli Poljaki glavni boj zoper centrum, kardinal Kopp, odlični vodiel centra in intimen prijatelj Viljema, je bil v poljskih katoliških listih vedno imenovan kakatist. Centrum je podpiral vladno politiko proti Poljakom, četudi ni šel v vseh točkah tako daleč, kakor konservativci in liberalci.

Laški „partito popolare“ je monarhistična stranka. Včasih so v vladi, včasih podpirajo vlado savoiške hiše, vedno stojé v nasprotnem taboru, kakor republičanski socialisti, nikdar niso izrazili republičanskega stališča z nobeno oficijelno izjavo. „Partito popolare“ je imperijalističen ravno tako, kot nacionalisti, njegovi zastopniki so povdarili čisto jasno zahteve po našem ozemlju, njegovi listi pišejo za ras veliko bolj sovražno, kakor n. p. znan liberalni „Corriere della Serra.“

To so tako znana dejstva, da ni treba nobenih protidokazov, dokler ne prinesete vi dokaze, da te dve stranki nista nacionalistični in sta republičanski.

Konstituanta ni suverena. Tudi konstituanta je našla pred sabo činitelje, s katerimi mora računati. Ali hočete, da se več kot dvtretjina ukloni slabi tretjini in da se podere pravno stanje pri večini zato, ker se je podrlo pri manjšini.

Vaše dokazovanje, da katoliška cerkev prizna vsako državno obliko, samo da je v splošni blagor, je popolnoma odveč, ker je splošno znano tudi brez vašega nemškega slovarja. Vprašanje pa je, ali je SLS republičanska in tukaj vzdržim svoje trditve. Meseca novembra 1918 stranka ni mogla skleniti, da se postavi na republičansko stališče. Pravilni shod zaupnikov je bil takrat nemogoč, pod vplivom revolucijske psihoze ni bilo mogoče delati takih sklepov. Saj je znano, da deluje ob izbruhu revolucije takovana revolucijska psihoza, kateri podlega najširši krogi in tudi popolnoma trezne glave. Če se je takrat po vplivom revolucijske psihoze debatiralo o republiki, je razumljivo in opravičljivo, stranka je s svojim dveletnim postopanjem republičanstvo odklonila. Vzemimo obisk regenta na Slovenskem. Vsi naši gg. školje so se mu poklonili, vsi voditelji stranke so se

udeležili sprejema, Orli so tekmovali s Sokoli in dobili priznanje, med 60.000 množico, ki se je klanjala na Bleiweisovi cesti, je bil dober del SLS. To ni bilo izvrševanje uradne službe, kakor lahko tudi socialisti vrši profesorsko ali sodnijsko službo, to ni bilo samo lojalno sodelovanje, kakor tudi socialisti sodelujejo v državnem zboru, stranka je po vseh svojih činiteljih priznala monarha in se mu poklonila. Katoliška načela ne predpisujejo tozadevno ničesar, — človek je lahko monarhist ali republikanec, ne da bi se pregrešil zoper vero. Toda SLS je bila 50 let monarhistična, po revoluciji se je v nji debatiralo o republiki pod vplivom revolucijske psihoze, potem je po svoji ogromni večini in po svojih merodajnih činiteljih priznala monarhijo, čeprav ni nobenega sklepa, da mora vsak pristaš biti monarhist in če hočete, ste lahko republikanci, a ne zahtevajte, da bi morali — biti vsi.

Če sem zapisal, da so bili novembra 1918 pismi zmedeni, sem zapisal resnico, ob enem pa tudi opravičil to zmedenost na najprimernejši način z revolucijsko psihozo.

Vi ste eskamotirali sklepe stranke in postavili nekaj čisto drugega. Stranka je sklenila, da gre v opozicijo in zahteva avtonomijo. Tega sklepa se je „Straža“ držala, vi ste pa namesto tega dvignili nekaj čisto drugega: za republiko, proti imperijalizmu, proti militarizmu! Pokažite, kje je naša država imperijalistična, nad katerim tujim krajem tiranuje. Ali naj damo Maribor Nemcem, Gorenjsko Lahom. S pisavo proti imperijalizmu se vzbuja samo mnenje, da vlada pri nas imperijalizem in podpirajo težnje zunanjih sovražnikov. Zoper vojaštvo bomo, ako nam neredite načrt, ki bi nam zajamčil varnost mej. Toda biti morajo boljše garancije, kakor pa mogoči bodoči sporazum z nemškimi in laškimi imperijalističnimi katoliškimi strankami.

Na vaše očitjanje, da ne poznam nobenih katoliških načel, odgovorim šele, ako mi navedete, zoper katere katoliška načela sem se pregrešil in ako se podpisete, kakor jaz, da vem, s kakšnim teologom da imam opravka.

Dr. Leopold Lenard.

Politični pregled.

Jugoslavija.

V Beogradu se sedaj v teku ona dolgovezna pogajanja za sestavo nove vlade. Kakor soditi dosedaj, bo nova vlada sestavljena še le po Božiču. Glede glavnih točk ustavnega načrta so si edini samo radikali in demokrati; med tem ko se vsi drugi klubi nikakor ne strinjajo z Markovičevim načrtom ustave. Pogajanja za sestavo nove vlade se bodo sedaj nadaljevala.

Vsi v Beogradu zbrani politični klubi se bavijo z razpravo o ustavnem načrtu. Demokrati so pripravljeni sprejeti od vlade predloženi ustavni načrt, a brez senata. Glede razdelitve naše države v upravne pokrajine stavijo demokrati zahtevo, da to število ne sme biti manjše od 25, prebivalstva v njih pa ne večje od 600.000. Demokrati se tudi protivijo prehodu prestolonasledstva na žensko linijo. Med radikali je opaziti dve struji ustavnega mnenja: Pašič je za edinstveno državo s pokrajinskimi samoupravami, samoupravne pokrajine, ki bi se naj ustvarile po gospodarskih ter pokrajinskih potrebah. Protič pa ima ustavni načrt z 9 pokrajinami. Nekateri radikali pa se zopet drže srednje poti med Pašičem in Protičem z zahtevo, da treba zadovoljiti manjšine v naši državi.

Odposlanstvo radičevcev je v Beogradu konferiralo z vsemi klubi, a brez uspeha in kakih sklepov, ker so imeli porazgovori radičevcev z različnimi politiki zgolj informativen značaj.

Komunisti so proti prisegi, dokler se ne spremeni poslovnik, za decentralizacijo uprave, a za centralistično organizacijo svoje stranke.

Verifikacijski odbor še doslej ni odločil nič definitivnega. Proti protestu dr. Hohnjeca in komunistov je bil sprejet predlog odbora, da se sprejmejo začasno v konstituantu: Juraj Binkini, dr. Subotič in A. Jagić kot poslanci iz zasedenega ozemlja. Vprašanje optiranja teh treh poslancev pride še pred parlament.

Italija.

Italjanski senat je po pogovoru zunanjega ministra grofa Sforze ratificiral rapalsko pogodbo s 215 glasovi proti 29.

Admiral Millo izjavlja, da bo energično nastopil proti dobrovoljcem in arditom, kakor hitro bo izdana naredba o izpraznitvi Dalmacije.

Čehoslovaška.

V praškem parlamentu je došlo 18. t. m. do hrupne obstrukcije od nemške strani proti vladnemu predlogu za poddržavljenje privatnih železnic. Nemci so navalili na češke poslance, da je morala vmes poseči parlamentarna straža.

Predsednik je izključil več nemških poslancev od 5—20 sej. Vladni in sporni predlog je bil sprejet, Nemci se niso udeležili glasovanja.

Čehoslovaški senat zahteva novi šolski zakon za podlago ločitve Cerkve od države.

Avstrija.

Dunajsko časopisje razglša, da bo sedaj Avstrija, ko je bila sprejeta v zvezo narodov, predložila zvezi pritožbo, ker sta odcepljena od Avstrije Maribor in Mežiška dolina.

Po Dunaju je vse polno stavk kakor: pismonoš, natakarjev, delavcev v zavodu za kovanje denarja itd.

Madžarska.

Na Madžarskem je ustavljen ves osebni promet od 23. decembra do 3. januarja radi pomanjkanja premoga. Izvzeti so le mednarodni vlaki.

Politična poročila.

Pogoji Jugoslovanskega kluba za vstop v vladu. Dr. Korošec je konferiral s Pašičem in mu razodel tudi pogoje Jugoslovanskega kluba za vstop v vladu. Naš klub zamore vstopiti samo v tako vladu, ki bi spremenila poslovnik in imela na programu avtonomičen ustavni načrt, kakoršnega ravno zahteva SLS.

Dr. Kukovec mandati v nevarnosti. Volilni zakon določa, da gospodje, ki so vdinjeni pri bančnih zavodih, ki imajo krpčijske zveze z državo, ne morejo biti poslanci. Tak gospodin, ki vleče svoj honorar od Narodne banke v Beogradu je naš dični g. dr. Lojze Kukovec. Radi njegovega mandata so došle toraj zakonito utemeljene pritožbe na verifikacijski odbor. Ako tokrat prodere pravica zakona, bo pristrižena JDS na kaj čuden dvovirat: starina Tavčar in agromerkur dr. Zerjav, ki spada po svojih moralnih zaslugah malo bolj v ozke prostore kot je beograjska zbornica.

Zakonska vez med demokrati in Samostojno je danes že dokazano dejstvo, ker nastopajo samostojneži v verifikacijskem odboru čisto sporazumno z demokrati.

Samostojna odlučno za centralizem. Predsednik zemljoradnikov Lazič se je izjavil, da je zemljoradniška stranka za edinstveno državo, ustavno in parlamentarno monarhijo z okrožnimi samoupravami, kakor pač zahtevajo demokratje. Zastopstvo Samostojne v Beogradu je mnenja, da treba stopiti v vladu in pomagati centralizmu do zmage.

Za poljskega Juda. Med našo državo in Holandsko je prišlo do popolnega preloma — radi nekoga poljskega Juda. Naša vlada dotičnega človeka nikakor ni marala trpeti v Srbiji, češ, da ima zelo kosmato vest in je med vojno špijunaliral za Avstrijo, in delal proti Srbom. Že mogoče. Jud je pač špekuliral, kakor toliko drugih njegovih rojakov, z izidom vojne. Drugi židovski vojni špekulantje so sedaj, da izbršejo svoje delovanje med vojno, šli med boljševike. Rappaport je pa postal — seveda proti dobri plači, kajti take časti se morajo v vsaki državi plačati — holandski častni konzul v Beogradu. S tem plaščem pokrit je hotel dalje ostati v Beogradu, toda naša vlada ga je s krepko brco vrgla ven. Sedaj je pa užaljena holandska vlada in trdi, da je z brco, katero je dobil poljski Jud, razžaljeno veličanstvo holandske kraljice. Vojske radi tega še ne bo, tudi ženev se ne bo nobena razdrila.

Novi čehoslovaški poslanik v Berlinu. Bivši čehoslovaški ministerski predsednik Tusar je nastopil svoje mesto kot poslanik v Berlinu. Tusar je znani voditelj čeških desničarskih socialistov.

Huysmansovo mnenje o zunanji politiki Belgije. Camille Huysmans, tajnik drage belgijske internacionale, je podal v belgijski zbornici izjavo glede zunanje politike in povdaril, da zamore Belgija znižati svoje vojaštvo in izvršiti razorožitev le tedaj, ako se dovrši razorožitev Nemčije. Nadalje se je izjavil za zblizanje Belgije in malih narodov.

Čičerin za kralja Konstantina. Ljudski komisar za zunanje zadeve, Čičerin, je naslovil na angleško, francosko in italjansko vladu brezzične brzojave, v katerih protestira proti postopanju zaveznikov napram grškemu kralju Konstantinu. Čičerin povdarja, da ne goji sovjetska Rusija simpatije za kralja, temveč za narod, kateremu hočejo velesile vsiliti v vprašanju dinastije svojo voljo, in smatra korak treh zaveznikov vlad kot nepostavno vmeševanje v pravo samoodločbe grškega naroda.

Plebisciti v G. ški. Uradni izid grškega plebis citta je sledeči: za kralja Konstantina 999.954 glasov, proti njemu 110.383 glasov; 1190 glasovnic je bilo neveljavnih, 1062 pa praznih. —

Francoski poslanik je obvestil grškega ministerskega predsednika Rallisa, da bo odklonila Francija Grški vsako financijsko pomoč, ako bi se Konstantin povrnil na prestol Grške.

Hardingova ruska politika. Hardingov zastopnik, Cormick, ki se nahaja sedaj v Parizu, je izjavil, da namerava Harding nadaljevati Wilsonovo politiko, naperjeno proti boljševizmu. Harding ne misli na vzpostavitev diplomatskih odnošajev s sovjetske Rusijo, pač pa želi čimprej šnje trgovske pogodbe.

Dnevne vesti.

Členenim naročnikom!

Pred Novim letom smo. Določiti je treba, koliko bo stala „Straža“ za leto 1921. To je najsitnejša naloga, ki jo imamo. Vedno smo pričakovali, da bomo mogli ceno vendar že enkrat znižati, pa smo se varali. Ceno moramo žalibog zopet izdatno zvišati. Ko smo pred enim letom določali listu ceno za leto 1920, je stal 1 kg papirja 5 K, 1 kg barve 17 K, 1 kg mase za valjarje 38 K, 1 kg črk 22 K. Med tem pa so se cene tem predmetom tako zvišale, da stane danes: 1 kg papirja 18 K, 1 kg barve 45 K, 1 kg mase za valjarje 130 K, 1 kg črk 80 K. Delavcem se je morala med letom plača trikrat zvišati in sicer skupne skoraj za 90% lanske plače. Poleg tega je država povišala poštnino od 2 v na 8 v od 1 komada. Samo papir za enega naročnika že stane letno 50 K, poštnina 12.50 K itd. Vsi drugi listi so med letom večkrat zvišali naročnino, mi tega našim naročnikom na ljubo nismo storili, dasiravno smo imeli vsled tega velikansko škodo. Pa naše načelo je, da se naj naročnina med letom ne izpreminja.

Vsled navedenih dragnijskih razmer bo Straža stala leta 1921 za celo leto K 120.—, za pol leta K 60.—, za četrt leta K 30.—, mesečno K 12.—.

Današnji številki so priložene aoložnice in primo vse naročnike, da se položnice prejkoprej poslužijo ter nam pošljejo naročnino. Naj pa tudi agitirajo za list, da se bo bolj in bolj širil med ljudstvom. — Kdor dela za krščanski list, dela za dobro stvar.

Upravništvo.

Pogreb škofa dr. Antona Mahničca se je vršil v Zagrebu 18. t. m. V zagrebški katedrali se je poslovil od rajnega sarajevski škof dr. Šarič, sv. mašo zadržnico je čital zagrebški dr. Bauer. Ko je blagoslovil truplo križovski škof dr. Niaradi po grško vzhodnem obredu, se je začel mrtvaški sprevod, katerega so vodili škofje dr. Jeglič, dr. Karlić in dr. Akšamović. Na čelu kondukta so korakali Orli pod zastavo, nato so sledila zagrebška kat. prosvetna in omladinska društva, slov. in hrv. ženska zveza, zveza Orlic zagrebška srednje- in ljudskošolska mladež. Pred krsto je korakala slov. in hrv. akademska omladina, zastopstva dijaških društev, slov. in hrv. sen. orata, zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Spreveda so se udeležili v imenu regenta: general Tucaković, podban dr. Rojc, prezidijalni šef dr. Marković, šef generalnega štaba polkovnik Juričić, častniki in francoski konzul. Na pokopališču je bilo več prisrčno poslovnih govorov, pri katerih so rosile oči vsem, ki so poznali Mahničca in njegovo delo za spas jugoslovanskega naroda.

Pogreb dr. Mahničca se ni mogel udeležiti Jugoslovanski klub, pa je daroval dr. Korošec v kat. cerkvi v Beogradu svečano zadržnico za blagopokojnega.

T. bovel's a stavka obsega že 10.000 rudarskih stavkarjev, ker so začeli s stavko tudi rudarji v Št. Janžu. Stavka je potekla dosedaj mirno, ker so štrajkarji proti komunističnim šuntarjem, ki so za brezobzirno izvedbo stavke. Trboveljska družba je že povsod zaprla konzumne trgovine in uknila rudarjem aprovizacijo. O kakih pogajanjih doslej ni niti govora, dasi grozi prebranjevalna beda delavstvu; na drugi strani pa narodogospodarska škoda, ker znaša dnevna produkcija trboveljske družbe vrednost trideset mil. kron. Štrajkarsko gibanje vodi tajnik saveza rudarskih radnika Petaković iz Beograda, ki se mudi v Trbovljah.

Crnci in bela koža — naši demokrati in moralci. Kakor hitro dobijo naši liberalci udarec od strane ljudske javnosti, se brž zatečejo pod rešalo svoje morale, kakor so to storili demokratiški listi v Sloveniji, ko je prešla ministrska morala dr. Kramerja svoj žig pred mariborsko poroto. Ker je zamagala v zadevi Kramer-„Straža“ resnica in poštenost, je zaktivirala ta ministrsko liberalni poraz ta nesrečna „morala“, ki propada med našim ljudstvom. Ministrsko moralo dr. Kramerja je dobro označil v parlamentu Protič in koliko da je bilo vredno Kramerjevo ministrovstvo v obeh regenta samega, nam svedoči dejstvo, da je mesto Kramerja moral zaministrovati dr. Kukovec — zakaj? vesta dr. Kramer in regent. Da se nam ni dopustil dokaz resnice o morali bivšega

ministra dr. Kramerja, je kriv senat, ki vendar ni bil klerikalni, ako pokličemo liberalcem v spomin samo imena: Posega, Tombak! Sploh pa ljudje, četudi so bivši in zavedno na hlad postavljeni ministri, ki se družijo in zavedno pred sodnijo kazensko ožigosanim agromerkurjem, pač nimajo vzroka, da bi se oklofuntani od roke ljudske pravice, zatekali pod ščit morale.

Trgovci obsodili izvoznicarstvo bivšega ministra dr. Kramerja. Obsodbo nad izvoznicarstvom demokratov, ki se zbirajo krog dr. Zerjava in dr. Kramerja se v mariborski porotni dvorani obsodili dne 16. decembra 1920 celo sohdni gg. trgovci-porotniki. Skoro iz vseh meščanskih političnih struj je bila sestavljena porotna lista. Pretežno število porotnikov je bilo trgovskega stanu. Naš zagovornik jih namenoval ni odklanjal, da se da gg. trgovcem samim prilika, naj se sodniki izbrani iz ljudstva izjavijo, ali se kot strokovnjaki strinjajo s koruptno in pogubonosno izvoznicarstvom demokratov. In gospodje porotniki so govorili. Govorili tako, da so obsodili izvoznicarstvo demokratov in izvoznicarja bivšega ministra dr. Kramerja.

Klerikalizem na fleh. „zmaga naprednih strank“ itd je pisarilo liberalno časopisje po volitvah. Sedaj pa, ko je pogorel bivši minister izvoznicarstva trgovine dr. Kramer pred mariborsko poroto, pa je kriv te njegove klobute ta nesrečni klerikalni teror, katerega pritisk se očitno kaže pri vsaki poroti. Gospodje od JDS, odkod naenkrat ta teror, ta klerikalna moč nad sodniki iz ljudstva, če pa ste sami javno razglasili po svojem časopisju, da je klerikalne strahovlade konec, da je SLS na fleh itd.? Klerikalni volitveni poraz in klerikalni teror po končanih volitvah na zastopnike ljudske pravice — to je laži logika, katero razumejo in se davijo z njo samo pristaši trinoške JDS stranke.

Krčmarji in rudarski štrajki. Štrajki je izbruhnil, vlada je nastopila energično, kakor poroča „Jutro“ in za dobo štrajka zaprla vse gostilne, kajti ravno gostilne so po „Jutrovem“ mnenju gnezda prevračajnega gibanja. — Zelo lepo in zanimivo, toda vsiljuje se nam sledeča misel: Ravno gostilničarji so najzvestejši pristaši in priganjači demokratske stranke. Pri volitvah so se demokrati krepko pozivali k njim za pomoč. Sedaj pa pravijo, da so oštarije gnezda prevračajnega gibanja. Ali bi ne bilo torej bolje ta gnezda sploh zatreti. Če človeštvo prebije brez njih ob volitvah in štrajkih, zakaj ne bi moglo tudi druge dni! Prostorji naj bi se pa zasegli v svrhu ljudske izobrazbe. V Mariboru ni prostora za tako potrebno knjižnico, prostorov je pa dovolj za toliko oštarij! In oštarije so gnezda prevrata, kakor so sedaj izpregledali demokrati.

Štetje. „Nova doba“ pridno prinaša števila od volitev in ima veliko veselje s tem, da šteje, koliko je klerikalnih in koliko protiklerikalnih glasov. Bolj bi bilo primerno za njo, če bi povedala, koliko je demokratskih in protidemokratskih glasov. Pravi tudi, da je poraz dr. Koroševe stranke naredil pri Srbih najugodnejši utis. Mi pa vprašamo, kakšen utis je napravil na Srbe poraz liberalne stranke, ki je vendar urbenica in sol Jugoslavije!

Bevez Spindler. Milosrčnega pesnika Spindlerja zelo skrbi usoda sv. Očeta. Za 29. junija je napovedal v „Novi dobi“ zbirko za „reževo v Vatikanu“, in sicer po cerkvah. Toda te zbirke ni bilo. Ko so letošnjo jesen američanski katoliška društva poslala sv. Očetu milijon dolarjev v dar, je Spindler izjavil, da jih „iz sreča privoščeni reževo v Vatikanu“. Kaj bo neki zdaj rekel, ko je papež dal tako lepo podpora za jugoslovanske ubožce in sirote? Gospod Spindler, papežu res primanjkuje denarja za marsikaj dobrega, kar bi iz sreča rad storil. Vam demokratom tudi nekaj manjka, pa ne v žepu...

Iz gornjegrajskega okraja. V našem okraju je dobila naša stranka 895 glasov, liberalna 210, socialni demokrati 1145, samostojna pa 272. Najbolj čudno je, da so dobili toliko glasov socialisti. Saj ravno oni so celo vojsko najhuje zmerjali in kleli kmeti in zdaj so jih kmetje in kmetjski sinovi volili! Za našo stranko je bilo slabo prvič to, ker ni bilo do volj pouka in organizacije. Zlasti mladini so se zdele volitve kakor šala, ali pa so hoteli kljubovati staršem duhovnikom ali komu drugemu. Drugič je mnogo naših brezbrzihih, ostali so doma, ker ne verujejo, da so volitve važne. Mnogi so šli s kakšno drugo stranko, ker so jezni na nekatere naše pristaše, ali pa imajo kakšne rodbinske ali trgovske zveze z nasprotniki. Nadalje so bili socialisti zelo dobro organizirani, in vse stranke so združeno lagale ter trosile med ljudstvo vse mogoče novice: da če volijo z njimi, bo republika, za katero so delali najbolj Amerikanci; rekli so, da fantom potem ne bo treba k vojakom, če volijo z njimi. In to je velika škoda, da fantov nismo imeli boljše organiziranih. Močno so agitirali tudi s tem, „da so farji za Srba“, da hoče dr. Korošec obogatiti, da bodo oni razdelili škofova posestva. Naši pristaši ponekod niso dosti odločni, edini in gibčni. Nasprotniki so pa bili silno vsilivi s svojimi lepki in posebno na dan volitve so vedno stali ob oglih in se prilozovali volilcem. Samostojna vkljub temu ni dobila toliko glasov, kakor smo pričakovali zlasti za Dreto. Le v Mozirju je volilo z njo 111 zapeljancev; tamkaj se je trudila za njo na odkrit in na prikrit način trška gospoda, zlasti se je potil in jokal za njo sodavičar Anton Miklave, po domače „Kraherl“. — Našim konzumom in gospodarskim zadrugam želimo obilo uspeha. Sicer se nekateri zelo trudijo, da bi jim škodovali, jih celo tožijo, pa se bodo menda opekli. Našim ljudem kličemo: Bodite zavedni, natančni in pazljivi!

Z drugo ženitvijo pravoslavne duhovščine ne bo nič. Kakor se je pojavilo na Češkem in na Hrvaškem med lahkomišleno živno katoliško duhovščino ta kozvano reformistično gibanje, so tudi pravoslavni po pi zagnali svoj zahtevni klic po pravo dovoljenja druge ženitve, ako umrje popu prva žena. Z vprašanjem druge ženitve pravoslavne duhovščine se je bavil v zadnjem času veliko sv. Arhijerejski sabor srbske cerkve in sklenil, da se ne more srbski pravoslavni duhovščini dovoliti druga zakonska zveza. Srbska pravoslavna cerkev ne more na svojo pest pri se danjih neurejenih časih dovoliti drugega zakona svoji duhovščini, ne da bi z uvedbo kršila edinstva z ostalimi pravoslavnimi cerkvami, s katerimi v sedanjih časih zmede nima nikakega stika.

O nejitve prometa radi sta ke v Trbovljah. Ker je izbruhnila v Trbovljah stavka premogovniških delavcev, je prisiljena železniška uprava omejiti promet. Radi tega izostanejo od dne 19. t. m. naprej sledeči vlaki: Maribor—Ljubljana, št. 45, odhod iz Maribora ob 11:16, št. 44, prihod v Maribor ob 16:26; Maribor—Prevalje, št. 41 b, odhod iz Maribora ob 5:30, št. 14 b prihod v Maribor ob 14:10; Maribor—Št. 11j, št. 43 b, odhod iz Maribora ob 19:54, 43 b, prihod v Maribor ob 20:29; Pragersko—Ptuj, št. 247, odhod iz Pragerskega ob 8:37, št. 255, odhod iz Pragerskega ob 18:12, št. 216, prihod na Pragersko ob 11:10 in št. 254, prihod na Pragersko ob 20:51.

Ljud ko štetje je preloženo od 1. januarja na 31. januarja 1921.

Izseljvanje v Ameriko. Iz naše države so se zopet začeli kar trumoma izseljevati v Ameriko. Glavna pot izseljencev vodi skozi Ljubljano. V dobi od 1. novembra do 4. decembra t. l. se je izselilo preko Ljubljane v Ameriko 1112 oseb. Izseljenci so večinoma Dolenjci, Prekmurci, Bančani ter Kočevarji.

Šhod jugoslovanskih sodnikov se vrši v Beogradu dne 26. in 27. decembra t. l. Vlada je udeležnikom dovolila polovično vožnjo po železnicah.

Zadrski prostovoljci. Regularni italijanski vojaki, ki so imeli nalogo, da razorožijo dalmatinske prostovoljce, so trčili na odpor in je prišlo do spopadov. Odposlanci mesta Zadar so prosili guvernerja Milla, naj bi se še ne razpustil zbor prostovoljcev.

Posojilnica v Gornji Radgani naznanja, da bo njena pisarna zaradi sklepanja računov kakor druga leta tudi letos zaprta od 25. decembra do 7. januarja 1921. V tem času se ne sprejemajo stranke pod nobenim pogojem in se jih na to opozarja, da si ne delajo nobenih nepotrebnih potov. Prvi uradni dan v prihodom letu je tedaj v petek, 7. januarja.

Uboja krimskih izseljenikov. „Volja Rosiji“ piše, da je zasidranih 60 ladij s krimskimi izseljenci v zalivu Moda ob vходу v Marmarski zaliv. 70 000 vojakov, 7000 ranjencev, 53 000 izseljencev se nahaja na teh ladjah. Beda med temi ljudmi je velika Francoska in angleška vlada se pogajata, kako je preskibeti to množico. Izseljence mislita porazdeliti na Egejske otoke, v jake pa v koncentracijske tabore v Alžir in Tunis. Žalostna usoda!

Boljševiško delovanje v Kamienec-Podolskem. „Lwowska Rzeczpospolita“ z dne 3. dec. piše: Boljševiki so naložili mestu kontribucijo 70 mil. sovjetskik rubljev in 700 parov čevljev. Tudi tobak in perilo pobirajo v kontribucijske namene. Stoklo izdirajo iz oken in ga pošiljajo v zabojih v Rusijo.

Za obrtnike. Gospod profesor Henrik Podkrajšek je izdal za obrtnike važno knjigo „Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte“. Knjiga obsega nebroj vprašanj in odgovorov iz obrtnega računstva, obrtnega knjigovodstva in spisja, obrtnega državljanskega nauka, temeljne pojme o pošti in železnici, o poštnem čekovnem uradu in o menicah, dalje veliko zbirko za pomočniška dela pri pomočniških skušnjah, slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar za vsakodnevno obrtniške izraze in končno še zbirko najobsejnejših tiskovin s primernim podukom. Knjižica je izdelana silno praktično in bo postala potrebna za vsakega obrtniškega mojstra, pomočnika in vajenca. Dobiva se v celjski ekspozituri Urada za pospeševanje obrti (Prešernova ulica) in stane izvod 12 K 60 v. Zunanji obrtniki oziroma pomočniki in vajenci naj naročijo zaradi manjše poštnine po več izvodov skupno, najbolje po svojih organizacijah. Knjige se pošljejo zunanjim po povzetju.

Sv. maša zadušilca za pokojnega dr. Antona Mahničja se daruje v sredo, dne 22. decembra t. l., zjutraj ob sedmih v mariborski stolnici. Vabimo vse naše kršćanske organizacije (Kršč. soc. zvezo, Strokovno zvezo, Orle, Orlice, Marijine družbe i. t. d.), da se te sv. maše zanesljivo udeležo.

V sokolskem gnezdu se valijo komunisti. „Tablor“ od petka poroča, da je bil sedanji kolovodja mariborskih komunistov, bivši šolnik Gmeiner, svojčas Sokol. Iz sokolskih gnezd — pa komunistični mladinci — je res nekaj čudnega v tej naši sedanji politični naravi.

Upravičena pritožba. Iz trgovskih in obrtniških krogov se nam poroča, da mariborski davčni urad ne mara sprejemati večjega števila eno in dvo-kronskih papirnatih bankovcev, čeprav so pravilno in razločno kolekovani in četudi se jih lepo zloži po sto in sto ter napravi čez nje ovitek, na ovitek pa napiše število ter ime trgovca ali obrtnika, ki je ponudil take kankovce davkarji, da plača davke. Razlogi nam niso znani, morda nam jih bo pojasnila davkarja!

Čudno se nam zdi, da ni pri afrikansko črni sodnijski žehti „riflal“ „Stražo“ dr. Koderman s svojim dokaj „obsežnim“ odvetniškim milom. To vprašanje smo si stavili, ko smo zagledali na odvetniški klopi pri zadnji žurnalistični pravdi duševno ponižnega dr. Lipolda. Odgovor na to vprašanje so nam dali prijatelji dr. Kodermana, ki menijo, da je dosegal atel v veletotu dr. Koderman še vedno pogorel pri zastopstvu časninarskih pravn in da naj nosi ministrsko sodno pogorevščino odvetniški novinec doktor Lipold, da bo znal v prihodnje, kaka reklama da so za mladega odvetnika ministrske zgube pred porotno sodnijo.

Odsek za določevanje cen v Mariboru je v svoji seji dne 14. t. m. sklenil: Cene za prvovrstno volovsko meso se zvišajo na 22 K za kilogram. Označba „prvovrstno volovsko meso“ mora biti zraven cene javno označena. Vse ostale cene, kakor za drugovrstno meso 18 K za kilogram ostanejo dosedanje.

Aktiviranje okrožnega agrarnega urada v Mariboru. Okrožni agrarni urad v Mariboru je končno aktiviran in nastanjen v Mariboru, Koroška cesta št. 19. Vodstvo urada je prevzel inspektor in okrožni agrarni poverjenik dr. Vilko Pfeifer. Uradni dnevi za stranko se vrše vsake sredo in soboto od 9. do 12. ure. Ob ostalih delavnikih se sicer enako sprejema stranke, vendar se iste opozarja, da bodo strokovni uradniki in vodja urada, izvzemši omenjenih dveh uradnih dni večinoma odsotni na uradnih potovanjih. Območje urada obsega področje okrajnih glavarstev Maribor, Ljutomer, Ptuj, Celje, Slovenjgradec, Brežice in Konjice in političnih ekspozitur Mozirje in Guštanj. Zadeve tičeče se agrarne reforme v omenjenem okolišju je odslej naslavljeni le na okrožni agrarni urad, ki fungira v tem oziru kot I. stopnja.

Iz občine Krčevine pri Mariboru. V seji dne 17. julija t. l. je gerentstvo občine Krčevine enoglasno storilo te sklepe: 1. Dotlej nemški napis na občinskih javnih tablah kakor oni na tablicah za hišna števila se izpremene v slovenske. 2. Hišna števila se ne izpremene. 3. Skupina hiš, ki se začena pri dr. Turnerju in konča z nekdanjo Badlovo vilo ob severozapadnem koncu mestnega parka, se naj zove „Petrovo selo“. Druga skupina hiš, segajoča od poslopj barona Twickla do vstevši Welkejeve tovarne, dobi ime „Pod Piramido“. 4. Imeni „Vinarska ulica“ in „Tomšičeva ulica“ se sprejmeta tudi za severno stran teh ulic, ki spada pod Krčevino. Ker se pa utegne hišno število ene strani na drugi strani ponavljati, so števila na krčevinski strani označena s črko a. Isto velja za „Trubarjevo ulico“ in „Aleksandrovo cesto“, ki se nadaljujeta na krčevinskem ozemlju. 5. Ulici v Petrovem selu, ki drži iz Vinarske ulice vzhodno od Vinarske šole proti severu se da ime „Turnerjeva ulica“, drugi, ki teče iz Trubarjeve ulice pred vstopom v Kalvarijsko sotesko proti zapadu, pa se pusti staro ime „Badlova ulica“. V hišni skupini „Pod Piramido“ teko iz Tomšičeve ulice proti severu, ako se šteje od zapada proti vzhodu „Janežičeva“, „Sernčeva“ in Praprotnikova ulica; panoga, ki se odcepi od Praprotnikove ulice, se zove „Subičeva ulica“. S temi-le poznamenovanji je gerentstvo hotelo počastiti slovestvenika Antona Janežiča, mariborskega rodbljuba dr. Janka Sernca, šolnika in pisatelja Andreja Praprotnika ter slikarja Jurija Subica. Upravna oblast je te sklepe odobrila in baš ta dni se table in tablice nabijajo.

Tatovi ob grobu. Na obč. pokopališču v Studencih pri Mariboru je izgubil dragoceni marmornati spomenik iz groba pokojnega Slovenca Cirmana in pred 7 leti njegove umrle soproge. Ob Vseh Svetih smo njegovi dobri znanci zastoajiskali njegov grob. Bil je razdjan. Izsledili smo tudi Cirmanov spomenik popolnoma prenearejen. Za sedaj vprašamo samo, če je gerent v Studencih o tem kaj znano? Ali je cenjeno orožništvo že kaj storilo v tej sumljivi zadevi?

Svinjski sejem v Mariboru dne 17. decembra 1920 je vsled hude zime skoro popolnoma izostal, pripeljalo se je samo 17 prašičev. Za kilogram žive teže se je plačevalo po 26 do 28 kron.

Inserirajte v „Straži“.

Iz Maribora.

G dr. Josip Leskovar je odložil posle vladnega komisarja mesta Maribor.

Mala naznanila.

Razna

**PLANINSKI KOLEDAR
ZA LETO 1921**

Je v Mariboru na prodaj v trgovini tiskarne sv. Cirila ter Baloh & Rosina. Cena 20 K ter je namenjen čisti prebitok za povečanje keča na Korošici pod Ojstrico!

Božične razglednice
svetle in nabožne priporoča
Tiskarna sv. Cirila, Maribor

Preda se!

Hiša v Mariboru

5 minut od Glavnega trga, z vrtno in s svinjaki hlevi, se zamenja za gozd, ali kako godno posestvo. V hišo se lahko naseli. Ozidalo se bo samo na rezne podobe. Poudarje pod naslov "Hiša v Mariboru" na upravništvo lista. 912

Lepa jabolka za božično drevo se prodajajo po nizki ceni pri Göttlich-u, Koroška cesta 128 Maribor. 994

Vila v Mariboru, se prodaja ali pa zamenja za kmečko posestvo, poslopje obstoji iz 3 stavov, zraven je hlev za dva konja in shramba za vozove v eno stanovanje se kapes lahko takoj naseli. Naslov v upravi. 993

Krasna spalna soba, (barock) jedilna soba, garnitura (rokoko), veliki jedilni servis in različne stvari. Polaj, Mlička ulica 2, pritrilje, 991

Gonilni jermeni iz prvega in usnja v raznih štirinah. Sivinski in venski jermeni v zalogi pri Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 13. 994

Koruzne robkarje lastnega izdelka ima v zalogi Franjo Farič, tovarnar, Maribor, Kralja Petra trg 9, Magdalensko predmestje. 995

Kupi se!

GODALA vs. h vrst, kot trobente, roge itd. kupi kmetško bralno društvo v Jarenini. 990

Naročajte naše liste!

POHIŠTVO

raznovrstno **LASTNEGA IZDELKA**, iz trdega in mehkega lesa, se zavoljo premanjkanja prestorov in zavoljo preobilice zalog po skrajno znižanih cenah prodaja pri

PETER HOCHNEGGER in dr. MARIBOR
Koroška cesta 46-53. Prodaja tudi proti mesečnemu odplačilu.

**I. Jugoslovanska tovarna
poljedeljskih strojev!**

Stavbeno in umet. ključavničarstvo! Livarna za železo in kovine!

Izdeluje vsakovrstne stroje, kot poljedeljske, tovarniške, stroje za opekarne, za klobasne tovarne in parne žage. Motorje na bencin in olje.

Popravlja vsake vrste in vsakega izdelka strojev! Kupuje in vzame v račun vsakovrstne stare stroje Kislarno varenje v svoji lastni tovarni. Izdeluje v stavbinski obrti: Vsakovrstne štedilnike, ograje, peči, ključavnice, ter vsa v stavbeno stroko spadajoča dela kakor tudi popravila.

**Franjo Farič, tovarnar,
MARIBOR**

Kralja Petra trg št. 9, Magdalensko predmestje (Poprej na Pobrežju).

**ZA
BOŽIČNA IN NOVOLETNA DARILA!**

Priporoča svojo obilno zalogo vsakovrstnega manufakturnega blaga, kot moškega in damskega sukna, barhenta, platna, perila, tiska (druka), konjske odeje, nogavice domačega izdelka itd.

**NARODNA TVRDKA - - RUDOLF NIEFERGAL
MARIBOR, Koroška cesta 1. V poslopju stare gimnazije tik cerkve sv. Alojzija.**

Cevlje,
dokolenice (gamaše)
perilo
obleke
tržne torbice
potov. košare,
vrvi ter razno galanterijsko blago kupite
najceneje pri tvrdki **Jakob Lah, Maribor** Glavni trg 2.

Svoji k svojim!

Naznanja st. občinstvu da sem preselil moje mehanizirano trgovino iz 2 kalske ul. 6 v Slovensko ul. 12 (Vogel Gosposke ulice).

Če želite dobro in po ceni blago za obleke, po meri sukno, platno, perilo, nogavice itd. obiščite

**Miroslava NABEROJ
MARIBOR, Slovenska ulica 12.
Direkten vvoz! Tovarniške cene!**

ZA ZIMO!

se dobi raznovrstno manufakturno blago v največji izbiri v

VELETRGOVINI MANUEAKTURNEGA BLAGA

**Karela WORSCHÉ, Maribor
GOSPOSKA ULICA.**

Zajamčeno dobro blago! ... Najnižje cene!
Postrežba točna!

„MERKUR“

VELETRGOVNA Z MANUFAKTURO
NA DEBELO! MARIBOR NA DEBELO!
Canjkarjeva ulica št. 1 (preje Kokoschinego)

Cenjenim trgovcem se uljudno naznanja, da se je ustanovila v Mariboru prepotrebna veletrgovina z vsakovrstnim manufakturnim, perilnim, pletenim in kratkim blagom na debelo.

Tvrška „MERKUR“ si je za prihodnjo pomladansko sezijo zasigurala največ čehoslovaških fabrikatov prvovrstne kakovosti, nadalje sklenila z največjimi čehoslovaškimi tovarnami ekskluzivno prodajo za Slovenijo.

Tvrška je ustanovila lastno nakupovalno skladišče na Dunaju za avstrijske in v Pragi za čehoslovaške proizvode.

Tvrška „MERKUR“ si je vzela za nalogo, njenemu trgovstvu omogočiti nakup blaga iz pive roke in tako tudi oblažiti draginjo in zato uljudno vabi cenjene posode trgovce za rabilen obisk.

Kaj bo?

NOVI KOLEDARJI

ZA LETO 1921

najcenejši, se dobijo v
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in sicer:

Žepni bilježni koledarček

lično vezan stane s poštnino vred K 7-50.

Skladni veliki koledar

za pisarne in urade
stane s poštnino vred K 15-.

Med. univers.

dr. Franjo Jankovič

ordinira razen nedelje in praznikov vsaki dan od 11. do 13. ure

v MARIBORU, Prešernova ulica št. 4/1.-2.

Vsakovrstna izbira raznih torbic iz pristnega usnja kakor: Denarnice, tobačnice, listnice, damske in potne torbice, jako pripravne kot

božična in novoletna darila

prporoča
Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova ulica št. 13.

**Galanterijsko blago,
igrače, okraske za
božično drevo**

Jos. Martinc, Maribor

Božična in novoletna darila

vsakovrstne dobro idoče ure, zlatnino in srebrnino se dobi po najnižjih dnevnih cenah pri urarju

Lorenc Stojec Jurčičeva ul. št. 8
Edmundschmidgasse 8.
Popravlja vsakovrstnih ur in gramofonov izvršujem
P točno in ceno.

Svečnike, petrolejne svetilke, plinove lestence (Gasluster) predela na

električno luč

najceneje in solidno tvrdka

**Karel Tratnik,
Maribor.**

Orožnova ulica šte. 3.

**FRANC KRAJNC,
SLIKAR**

MARIBOR, CVETLIČNA UL. 8

ABSOLVENT MONAKOVSKÉ IN DUNAJ-SKE UMETNIŠKE OBRTNE ŠOLE . . .

Izvršuje slikanje sob, napisov, pokrajin, dekoracij in portretov po najnižjih cenah.

Slovenci širite naše liste!

Slovenci širite naše liste!